

KUHL'S PIJLSTORMVOGEL LANGS REDDINGSBRIGADE IN OKTOBER 1989

Frank Dorèl

In het weekeinde van 7/8 oktober 1989 trok er een depressie over de Noordzee, waarbij er aan de kust van Nederland een harde NNW-wind stond. Op zaterdag werden er bij de Reddingsbrigade bij Bloemendaal aan Zee onder andere twee Noordse en 15 Grauwe Pijlstormvogels gezien. Van deze laatste soort "keilde" ondermeer een groepje van drie naar Noord, waarbij fraaie bogen beschreven werden. Zondag werd er door Maarten Smit, Steve Geelhoed, Wim van Vlaardingen en ondergetekende ook vanaf de Reddingsbrigade over zee gekeken.

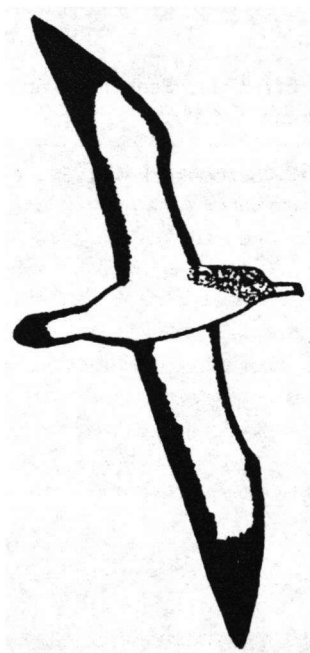
Om ca. 8.30 uur kwam er een pijlstormvogel in beeld, die vlak boven de golven tegen de wind in naar Noord vloog. Het eerste dat opviel was dat de vogel afwisselend met zijn vleugels flapte en met stijfgehouden vleugels kantelde. De vogel werd door Maarten Smit, Wim van Vlaardingen en mij gedurende ± 20 seconden waargenomen.

De bovendelen van de vogel waren egaal bruin. De vleugels waren relatief lang, de handvleugel was duidelijk donkerder dan de armvleugel; aan de onderkant waren de armpennen licht met donkere punten, de gehele vleugelpunt was donker evenals de kleinste onderdekveren. Kruin en wangen waren bruin, doch niet zo donker als de armvleugel. Keel en buik waren licht (grijswit). Ook de staart was donker. Een duidelijk hoefijzervormige witte vlek aan de staartbasis was bij dit exemplaar niet aanwezig. De spanwijdte was ongeveer gelijk aan die van een Kleine Jager (omdat een Kuhls Pijlstormvogel tot de grotere pijlstormvogels behoort, denken veel vogelaars dat het een echt forse vogel is. Dit is echter een misvatting: de Kuhls is slechts een kwart groter dan een Noordse Pijlstormvogel). Op grond van bovenstaande kenmerken werd de vogel als Kuhls Pijlstormvogel gedetermineerd.

De Kuhls Pijlstormvogel lijkt qua bouw veel op de Grote Pijlstormvogel. Deze heeft echter een duidelijke kopkap, een lichte halsband, opvallend gevlekte en gestreepte ondervleugels en een duidelijk witte hoefijzervormige vlek aan de staartbasis. Al deze

kenmerken vertoonde de door ons waargenomen vogel niet. De geheel lichte buik en de manier van vliegen sloten bovendien de Grauwe Pijlstormvogel uit.

De Kuhls Pijlstormvogel broedt op vele eilandjes in de Middellandse Zee en op de Canarische Eilanden. Vanaf augustus/september verspreiden de vogels zich, waarna er in oktober/november een exodus van maximaal 26.000 vogels per dag door de Straat van Gibraltar plaatsvindt (Harrison, 1983). In het NO-Atlantische gebied kunnen er in deze periode duizenden aanwezig zijn, met name rond Ierland. Vanaf Cape Clear (Ierland) werden er in 1980 bijvoorbeeld ruim 14.000 gezien. De Kuhls Pijlstormvogel overwintert, evenals veel andere zeevogelsoorten, voor de kust van Namibië. Zelf heb ik o.a. op Cape Glear één fraai exemplaar gezien op 30 juli 1984 en heb ik samen met o.a. F. Hieselaar eind juni '86 ca. 50 exemplaren bij Tarifa (Spanje) waargenomen.

Kuhls Pijl-
stormvogel.
Tekening:
Frank Dorël.

Wanneer het aantal door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) geaccepteerde waarnemingen als maatstaf voor het voorkomen van Kuhls Pijlstormvogel in Nederland wordt genomen, is deze soort in Nederland zeer zeldzaam. Tot nu toe werden zes waarnemingen geaccepteerd, waaronder een drietal vondsten. De CDNA hanteert een minimumlijst met eisen waaraan een waarneming moet voldoen om geaccepteerd te kunnen worden. Daartoe moet de vogel uitvoerig beschreven worden en omdat langsvliegende zeevogels doorgaans slechts kort worden waargenomen is het vaak niet mogelijk een goede beschrijving te maken en worden veel waarnemingen afgewezen. Hoewel de kleur van de snavel van het door ons waargenomen exemplaar niet werd waargenomen (een goed kenmerk voor Kuhls Pijlstormvogel), is de waarneming toch ingediend, omdat alle andere, wel waargenomen kenmerken op een Kuhls Pijlstormvogel van toepassing zijn.

De meest recente, door de CDNA aanvaarde waarneming van Kuhls Pijlstormvogel werd op 29 oktober 1986 gedaan. Daarnaast werden najaar '88 twee exemplaren en najaar '89 één exemplaar vanaf de Hondsbossche Zeewering waargenomen (mond. med. N. v.d. Ham).

Literatuur

Harrison, P., 1983. Seabirds, an identification guide. Croom-helm, Beckenham (UK).

Frank Dorèl, Serooskerkewal 34, 6845 AZ Arnhem